

Z OBSAHU	Žít v pravdě: Náboženská svoboda a poslání katolíků v novém řádu světa	05
	O smyslu a budoucnosti křesťanské politiky	07
	Jack Kevorkian a Peter Singer: Obchodníci se smrtí	10
	Oceněné vraždy aneb Nobelova cena za nejméně 15 milionů obětí	13

TRADICE OTCŮ

Ze spisů svatého Antonína Marie Klareta (1807–1870)

Oheň Ducha Svatého naplňoval svaté apoštolů, a oni prošli celý svět. A tentýž oheň zapaluje i apoštolské misionáře, kteří se ubírali, ubírají a budou ubírat do nejzazších krajin země, od jednoho konce světa k druhému, aby zvěstovali Boží slovo; a tak mohou právem na sebe vztahovat výrok apoštola Pavla: *Kristova láska nás žene.*

Kristova láska nás podněcuje a pobízí, abychom běželi, abychom takřka letěli s pomocí křídel svaté horlivosti. Kdo opravdu miluje, miluje Boha i bližního; a kdo miluje, je opravdu horlivý, a to tím víc, čím je vyšší stupeň jeho lásky, takže čím víc plane láskou, tím víc ho žene horlivost. Jestliže tedy někdo není horlivý, svědčí to o tom, že láska v jeho srdci je vyhaslá. Kdo je plný horlivosti, touží po velkých věcech, dělá je a snaží se, aby Bůh byl stále více poznáván a milován a aby se mu sloužilo v nynějším i budoucím životě, protože tato svatá láska nemá konce. A právě tak jedná i s bližním: přeje si a snaží se, aby byli všichni na tomto světě spokojeni a v nebeské vlasti aby byli šťastní a blaženi; aby byli všichni spaseni; aby nikdo nezahynul navěky, neurážel Boha a ani na okamžik nezástával v hříchu. Vidíme to u svatých apoštolů i u všech, kdo jsou ovládnáni apoštolským duchem.

Říkám si: Syn neposkvrněného Srdce Mariina plane láskou a všude, kudy chodí, hoří; toužebně se ze všech sil snaží zapálit všechny lidi ohněm božské lásky. Nic ho neodradí; raduje se, když musí strádat; pouští se do namáhavé práce; ochotně na sebe bere obtíže; netrápí se, je-li pomlouván, a s veselou myslí snáší utrpení. Nemyslí na nic jiného, než jak následovat Ježíše Krista a jak se mu stávat podobným modlitbou, prací, snášením utrpení, stálou a jedinou starostí o Boží slávu a spásu duší.

Foto: Flickr, Catholic Missionary World, Fr. Carl Chudy

Pojďme ke Spasiteli a zanesme Ho všem lidem

Misijní neděle spojuje věřící celého světa již od roku 1926. Protože jejím smyslem je podpořit papežské misie, a to prostřednictvím Papežského misijního díla šíření víry, chtěl bych připomenout několik myšlenek papeže, který kvůli misím objezdil doslova celý svět. Jak tušíte, je to Svatý otec Jan Pavel II., který v souvislosti s Misijní nedělí řekl: „Pojďme ke Spasiteli a zanesme Ho všem lidem! Nesme Ho s uchvacující a přesvědčující mocí Ducha Svatého, vzývaného a přijímaného v misijní modlitbě! Nesme Ho a spojujme každodenní utrpení, dokonce i ta nejnepatrnější a skrytá, s velikou obětí kříže, abychom je obohacovali a dávali jim spasitelnou hodnotu v prospěch našich bratří. Nesme Ho, podepřeni naší solidaritou, naší úctou a různorodou pomocí těch velkorysých lidí, kteří v úplném odevzdání pro šíření evangelia pracují v předních řadách Božího

království. Církev, zavřená do sebe sama, bez otevření se misím, je církví neúplnou nebo církví nemocnou.“

Během pracovních cest do misijních oblastí jsem měl možnost na vlastní kůži zažít, jak důležité misie jsou. Když vidíte lidi ochotné dát pro Krista život, putující každý týden tři hodiny na mši svatou a dělící se s druhými o to poslední, co mají, zažíváte opravdu přítomnost živého Boha. Jasně vidíte, jak víra v Boha proměňuje lidské osudy. Kdo vezme misie za správný konec, chápe celý svět jako jednu velkou rodinu, kde se každý podle svých možností dělí s potřebnými o svůj chléb a svou víru. Čím více člověk s láskou z těchto pokladů rozdává, tím lépe chápe misijní poslání a Boha samotného. Ať tedy nabídku letošní Misijní neděle nepromarníme!

P. Jiří Šlégr
ředitel Papežských misijních děl v ČR

Foto: Zimbio, WPA Pool/Getty Images Europe

Eucharistie je posláním Církve

Ve svém poselství k Misijní neděli Benedikt XVI. připomněl, že církevní společenství je založeno na setkání s Ježíšem Kristem, Synem Božím, který skrze zvěstování Církve dosáhne ke všem lidem a přivede je do společenství Trojjediného Boha. Papež zmínil, že v dnešní multietnické společnosti poznamenané osamocенostí a lhostejností by křesťané měli ukazovat pravý základ naděje: „Lidé naší doby možná občas i nevědomky žádají věřící, aby nejenom *mluvili* o Ježíši, ale aby *Ježíše učinili viditelným*, aby Vykupitelova tvář zářila v každém koutu země generacím nového milénia. [...] Měli by vnímat, že křesťané nesou Kristovo slovo, protože On je Pravda, protože v NĚm našli smysl, pravdu o jejich životě.“

Papež zdůraznil, že Církev se stává společenstvím skrze eucharistii: „Láska, kterou oslavujeme ve svátosti, není něco, co bychom si mohli ponechat jen pro sebe. Ze své vlastní podstaty vyžaduje, aby byla sdílena se všemi. To, co svět potřebuje, je Boží láska; svět potřebuje setkat se s Kristem a uvěřit v něj. Eucharistie je proto zdrojem a cílem nejenom života Církve, ale také jejím posláním: autenticky eucharistická Církev je misionářská Církev, schopná zvěstovat s přesvědčením: *Co jsme viděli a slyšeli, vám nyní zvěstujeme, abyste i vy měli společenství s námi; neboť naše společenství je s Otcem a Jeho Synem, Ježíšem Kristem* (1 Jan 1,3).

TS ČBK

Průlom v Radě Evropy: uznán nárok na výhradu svědomí

Parlamentní shromáždění Rady Evropy hlasovalo 7. října o návrhu rezoluce *Přístup žen k zákonné zdravotní péči: problém neregulovaného užívání výhrady svědomí*. Rezoluce se připravovala několik let, její autorka, britská socialistická poslankyně Christine McCafferty, dlouhodobá obhájkyně potratů a lídr potratové lobby v britském parlamentu, navštívila kvůli tomu všechny členské země EU, včetně ČR, aby zjistila reálný stav ve věci výhrady svědomí. Zasedání Rady Evropy rezoluci v původním znění zamítlo. Pozitivnímu výsledku pomohlo nejen hlasování kompetentních politiků, ale také mezinárodní tlak prolife organizací, včetně českých a slovenských. Před několika týdny byla spuštěna petiční akce, pod níž se podepsalo více než 30 tisíc lidí. Podpisy spolu se zdůvodněním škodlivosti rezoluce byly před jednáním předány účastníkům shromáždění.

Rezoluce se úzce profilovala na tematiku potratů, eutanazie, sterilizace a zákroků v souvislosti s asistovanou reprodukcí. Poskytovatel zdravotní péče by podle ní musel realizovat umělý potrat bez ohledu na právo vlastní individuální či institucionální výhrady svědomí. Musel by dokonce dokázat, že výhrada vychází z jeho osobního svědomí či je formována náboženským přesvědčením, a že odmítnutí sporného výkonu se děje „v dobré víře“. Podle návrhu Christine McCafferty by veřejné a státní nemocnice ztratily možnost záruky na svobodu svědomí; problém by se výrazně dotkl nejen stávajících zdravotnických zařízení, ale také systému odborné přípravy nových zdravotnických pracovníků a lékařů. Rezoluce dále požadovala vytvoření registru lidí, kteří výhradu svědomí uplatňují. Měl být vytvořen mechanismus, který by nejen situaci monitoroval, ale také zdravotníkům uplatnění práva na výhradu svědomí ztěžoval.

Odpůrci rezoluce mimo jiné zmínili skutečnost, že prvek svobodné výhrady svědomí je jednou z hlavních charakteristik, kterými se svobodné země odlišují od totalitních. Už v roce 2001 Rada Evropy odhlasovala, že právo na výhradu svědomí je základem práva na svobodu svědomí, myšlení a náboženského vyznání příznačného Všeobecnou deklarací lidských práv a Evropskou úmluvou o lidských právech. Rezoluce McCafferty by znamenala popření záruk lidské svobody pro občany zemí EU. Vytvořila by nová mezinárodní pravidla s přímým dopadem zejména na Evropský soud pro lidská práva a další národní i nadnárodní instituce. Její použití by znamenalo začátek degradujícího procesu, který by mohl skončit novou totalitou zasahující do sféry nejhlubší lidské intimity – vlastního svědomí.

V dokumentu, který přijetí rezoluce zamítl, se uvádí, že žádná osoba ani instituce nesmí být nucena nebo diskriminována pro odmítavý postoj k vykonávání potratů, eutanazie či jakéhokoli jiného jednání, které vede k usmrcení člověka. Výhrada svědomí musí být zajištěna a respektována. Parlamentní shromáždění vyzvalo k tomu, aby každý stát upravil podmínky zdravotní péče v souladu s právem na výhradu svědomí.

Přítomní delegáti z ČR (5 ze 7 celkem) však hlasovali katastrofálně. Kromě Aleny Gajduškové (ČSSD), která se hlasování zdržela (což velmi pomohlo), hlasovali všichni pro přijetí původní rezoluce. Proti lidskému právu tak postupovali Daniela Fillipiová (ODS), Jana Fischerová (ODS), Václav Kubata (TOP 09), Dana Váhalová (ČSSD).

Pro zákaz výhrady svědomí hlasovalo celkem 51 delegátů, 56 bylo pro svobodu uplatnění tohoto práva, 4 delegáti se hlasování zdrželi.

RC

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Skandální Nobelova cena za umělé oplodnění

Udělení Nobelovy ceny za lékařství profesoru Robertu Edwardsovi za spolupráci na výzkumu metody umělého oplodnění (IVF) není správné, říká britská pro-life skupina SPUC. Mluvčí skupiny Anthony Ozimic poznamenal: „Umělé oplodnění je možné pouze proto, že lidský život začíná oplodněním. Ale metoda IVF je zneužitím tohoto faktu. IVF metoda podrobuje lidská embrya testování a diskriminaci, zmrazování a uskladňování, poškozování a smrti.“

Při experimentech metody IVF bylo zahubeno velké množství embryí. Jen v Británii šlo v letech 1991–2005 o více než 2 miliony embryí, která byla zničena, zmrazena, potracena nebo zneužita k destruktivním experimentům. Metoda také umožňuje vyhledávat a zabíjet postižené děti v embryonálním stadiu. Naše společnost by neměla schvalovat právní ani vědecké postupy zaměřené na zabíjení postižených.

IVF ve skutečnosti neřeší problémy s neplodností, pouze je obchází. Je to rozsáhlý experiment, který poškozují a ničí lidské životy. Nedávné studie ukázaly, že děti narozené pomocí IVF metody se častěji rodí s vrozeným vývojovým postižením.

Udělení Nobelovy ceny profesoru Edwardsovi za podporu zneužívání lidských zárodků metodou IVF je urážkou lidstva, zejména lidí s nějakým postižením, řekl Ozimic.

SPUC

Kard. Antonelli: Síla obránců života je pro svět nadějí

Na potratových klinikách umírá rok co rok stejný počet lidí jako v II. světové válce: 40 milionů, řekl kard. Ennio Antonelli při zahájení Světového kongresu modlitby za obranu života. Kongres se konal od 5. do 10. října v Římě. Mezi přednášejícími byli šéfové úřadů Římské kurie, jako kard. Cañizares Llovera nebo arcibiskup Zimowski. Předseda Papežské rady pro rodinu v úvodním projevu představil negativní kulturní a politický kontext současného světa. Potrat a eutanazie jsou praktikami, které se stále častěji setkávají se společenským konsensem. Bohaté země se potýkají s demografickou krizí. Dvě třetiny domácností Evropské unie nemá děti. Zanedlouho nás zalije vlna přistěhovalců, kteří se nebudou chtít integrovat, nastínil italský kardinál. Přesto je přesvědčen, že síla obránců života je nadějí. „Do takto obtížné situace vás totiž posílá sám Bůh, dává vám sílu, moudrost a vytrvalost, abyste se dokázali postavit dominantní kultuře, politické moci a všeobecné zkaženosti,“ řekl kard. Antonelli obráncům života.

Ra Vat

Kníže Václav se rozhodl pro nový životní styl: ve znamení kříže

V kázání o slavnosti svatého Václava ve Staré Boleslavi připomněl pražský arcibiskup Mons. Dominik Duka stále živý příklad svatého Václava, který se rozhodl pro nový životní styl ve znamení kříže: „Proto se kříž zaleskl na jeho přilbici, aby mu připomínal, že i ve zbroji platí nový styl jednání, úcty a lásky k člověku, ke svobodě člověka a jeho velikosti, která plně vyzařuje z Ukřížovaného, že i tehdy musí jednat v duchu cyrilometodějské tradice a vzkríšeného Krista. Kříž je znamení víry v setkání Boha s člověkem! Boha, který se stal v Ježíši z Nazareta jedním z nás.“

Svatováclavská idea nás vybízí ke spravedlivému jednání a k úctě k člověku, která musí zahrnovat celý lidský život – od počátku až k důstojnému zakončení, kterým je bezbranné stáří, smrt i pohřeb, opravdové rozloučení se zesnulým: „Tak jako Bůh nemůže být pouhé něco, ani člověk není pouhá věc, která se odkládá, ale je někdo, jak nás učí kříž! Nebylo tam přibito něco, ale Boží Syn, který to podstoupil, aby ukázal, že život člověka má smysl překračující jeho biologicky omezené trvání.“

dominikduka.cz

SLOVO KNĚZE

V měsíci říjnu bereme častěji do rukou růženc a s prosbou oslovujeme Matku Boží, Pannu Marii. Vyzýváme ji jako mocnou Přímiluvkyni u Boha – Přímiluvkyni, které Syn nic neodmítne. Naopak, Pán Ježíš nám chce dávat všem milost a potřebnou pomoc skrze její vztažené ruce. Síla Mariiny přímiluvy se zřetelně ukázala v evropských dějinách roku 1571 u Lepanta. Svatá liga křesťanských vojsk tehdy čelila útočným a vládčivým Turkům, kteří postupně obsazovali Evropu. Krom politické nadvlády agresora hrozila i násilná islamizace evropských národů. Křesťané tehdy (7. října) v rozhodující námořní bitvě zvítězili, ač byli počtem i vyzbrojením mnohem slabší než Turci. Toto strategické vítězství připisujeme přímiluvám Panny Marie, neboť mnozí, v čele s papežem svatým Piem V., se k ní modlitbou růžence obraceli. Evropa zůstala díky Bohu křesťanská.

Dnes na našem kontinentu čelíme jiným, podobně vážným nebezpečím. Nemám na mysli jen novou islamizaci, k níž dochází v některých evropských státech tentokrát přirozenou nenásilnou cestou. Muslimové totiž přejí více dětem a přirozeně se radují z velké rodiny. Většina Evropanů naproti tomu chce mít nanejvýš dvě děti, protože povyšuje špatně chápanou kvalitu života nad život samotný. Mnohem akutnějším nebezpečím pro naši civilizaci je postupující zmátek v oblasti lidských práv. Zatímco skutečná přirozená práva člověka jsou masivně pošlapávána, a stojí to miliony nevinných lidských obětí, na světlo světa se derou pseudopráva, která odporují lidské přirozenosti a zmenšují prostor lidské svobody. Chybí schopnost rozlišení. Společnost, která se vzdálila Bohu a je v zajetí upadlé filosofie, rezignující na objektivní pravdu či zužující lidské poznání jen na empirii, je vystavena vlivu médií, nátlakových skupin a módních trendů. Tyto vlivy, a nikoli rozum, spolu s touhou udržet křeslo, pak rozhodují o výsledcích hlasování v parlamentech, o úkonech exekutiv a soudů, a též o chování evropských a státních úředníků. Kdo nám pomůže z této bídě? Myslím, že je již nad lidské síly se z tohoto marasmu dostat. Jsem ale plný naděje, že u Boha není nic nemožného. Vezměme do rukou růženc... .

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců

ZBABĚLCI

Církev před pokušením dezerce

Foto: thesacredpage.com

Minulou neděli jsme shodou náhod připadli na poustevnu Celestýna V. Nádherné místo. V příkrém srázu malebného údolí, malá kaplička a několik cel vytesaných ve skále. Ticho, příroda, samota. Po návratu na takové místo se zasteskne snadno. Nepřekvapuje tedy, že po tom zatoužil i onen papež z třináctého století. Těžko ale pochopit, jak se mohl pro poustevnu zříci reformy středověké Církve.

Celestýn V. byl jedním z nemnoha papežů, kteří ze svého úřadu odstoupili. Na Petrův stolec přišel jako poustevník. S jeho volbou se pojily velké naděje na obrodu Církve. Pietro da Morrone měl totiž pověst světce. Jeho pontifikát ale trval sotva čtyři měsíce. Zděšen z ohromného úkolu, který před něj Prozřetelnost staví, zatoužil po návratu do poustevny „*ut praeteritae consolationis possim reparare quietem*“ – aby v útěše předchozího způsobu života získal ztracený pokoj. Přestože byl krátce po smrti kanonizován, Dante jej umístil do pekla, ba ani to ne, do společnosti zbabělců, k nimž se neznaří ani ďáblové, ani andělé.

Příběh Celestýna V. se mi v posledních dnech vybavoval často. V první řadě v souvislosti s papežem samým. Na začátku října požádal o jeho demisi šéf církevní komise pro kauzy obtěžování nezletilých ze strany belgických kněží. Není

Dnes, podobně jako v jiných dobách, stojí Církev před pokušením dezerce. Benedikt XVI. odpovídá po Pavlově vzoru: Běda mi, kdybych nehlásal evangelium.

to poprvé, co exponenti místních církví, než aby přiznali vlastní chybu, shodili z piedestalu konkrétní hierarchie, kteří „hanebně zanedbali své povinnosti“, řečeno slovy Benedikta XVI., přehazují odpovědnost na anonymní obecnou Církev, na struktury, na celibát... a myjí si ruce. Belgická církev je v tom mimořádně důsledná. Nemnoho v ní patrně zůstalo ze starověkých Belgů, o nichž Caesar napsal, že jsou nejodvážnější z Galů. Demise Benedikta XVI. by totiž byla projevem zbabělosti. „Papež je od toho, aby pomohl Církvi krizi překonat, ne před ní uhýbat,“ poznamenal vatikánský tiskový mluvčí k návrhům belgického psychiatra.

Otázka demise se objevila ve Vatikánu ještě jednou, když na konci září vypukla aféra s vatikánskou bankou. Před rokem se jejím šéfem stal Ettore Gotti Tedeschi, kterého papež povolal do Vatikánu spolu s dalšími ekonomy, aby v bankě udělal pořádek, zabezpečil ji pro-

ti aférám a netransparentním transakcím, které narušují věrohodnost Církve. Sotva po roce se náhle sám bankéř-reformátor objevuje na prvních stránkách novin, v roli obviněného z praní špinavých peněz ve Vatikánu. Objevují se návrhy na demisi. Gotti Tedeschi ale napěťí ustojí. Dostává silnou podporu ze strany papeže osobně. Věc se vyjasňuje. Jde o pouhou procedurální chybu a přehnaný zásah italské finanční policie. Papežovi naklonění vatikanisté nemají pochybnosti: někdo měl zájem na zastavení reformy ve Vatikánu.

Tolik krajní případy. Pokušení demise, uhýbání před odpovědností může mít však ještě jinou podobu. Benedikt XVI. o tom nedávno mluvil při audiencích brazilských biskupů. První promluva se týkala útěku od chápání viny, milosti odpuštění a zpovědi ve prospěch psychologického osvobození člověka z pocitu viny. Lidé očištění tímto způsobem přesto vědí, že nejde o osvobození skutečné, že hřích existuje a že sami jsou hříšníci, podotýká papež. Potřebují Spasitele, který je od hříchu očistí. Potřebují Krista, ne psychologii.

Druhá „dezerce“, o které papež mluvil k brazilským biskupům, spočívá v odklonu od hlásání evangelia. Skrývá se za ní dosti obecně rozšířené přesvědčení, že Pán Bůh si najde svůj způsob, jak spasit ty, kterým evangelium nehlásáme. Benedikt XVI. odpovídá na tento postoj otázkou, která nás zavádí přímo k Celestýnu V., k tomu, kterého Dante potkal na svých poutích v zasněžení: „Jenom jestli já sám dojdou spásy, pokud kvůli nedbalosti, strachu, obavám z výsměchu nebo chybným názorům přestanu evangelium hlásat?“ – ptá se papež.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

ŽÍT V PRAVDĚ: NÁBOŽENSKÁ SVOBODA A POSLÁNÍ KATOLÍKŮ V NOVÉM ŘÁDU SVĚTA

Přednáška arcibiskupa Denveru na XV. sympoziu kanonického práva

Koncem srpna se ve Spišské Kapitule konalo XV. sympozium kanonického práva. Úvodní příspěvek o náboženské svobodě a poslání katolíků v dnešním světě přednesl arcibiskup Denveru Mons. Charles J. Chaput OFM Cap. Přinášíme na pokračování plné znění jeho přednášky.

Tertulián jednou výstižně řekl, že krev mučedníků je semenem Církve. Dějiny mu daly za pravdu. A Slovensko je ideálním místem pro to, abychom si dnes znovu připomněli jeho slova. Zde i v jiných zemích střední a východní Evropy trpěli katolíci padesát i více let pod nacistickým a sovětským zločineckým režimem. Znají tedy ze své trpké zkušenosti skutečnou cenu křesťanského svědectví a také – naneštěstí – i cenu zbabělosti, kolaborace a sebeklamu tváří v tvář zlu.

Mnozí katolíci ve Spojených státech amerických a v západní Evropě dnes jednoduše tuto cenu nechápou. A zdá se, že o to ani neusilují. Výsledkem toho je, že mnozí z nich jsou lhostejní vůči procesům v naší zemi, které sociologové označují jako „sekularizaci“, jež však v praxi zahrnují odmítání křesťanských kořenů a křesťanské duše naší civilizace.

Křesťanská duše civilizace

Američtí katolíci totiž nemají zkušenost se systematickým útlakem, tak důvěrně známým vaší Církvi. Je pravdou, že protikatolické předsudky vždy sehrávaly v životě Američanů jistou roli. Tato náboženská nesnášenlivost pochází v první řadě z protestantské kultury, která je v mé zemi dominantní, a dnes i od post-křesťanských vládnoucích tříd. Je to však něco celkem jiného než záměrné pronásledování. Obecně se katolíkům v USA dařilo. Důvod je prostý. Amerika měla vždy široké křesťanské a náboženství nakloněné morální základy a naše veřejné instituce byly založeny jako ne-náboženské, ale také ne-protináboženské.

V jádru americké zkušenosti je instinktivní „biblický realismus“. Z našeho protestantského dědictví jsme vždy – alespoň doteď – chápali dvě základní věci. Za prvé, že hřích je reálný a že moc a prosperita mohou muže a ženy zkazit. A za druhé, že „Boží stát“ je něco celkem jiného než „lidský stát“ a máme být obezřetní, abychom je nezaměňovali.

Alexis de Tocqueville ve své *Demokracii v Americe* napsal: „Tyranii lze uplatňovat bez víry, ale svobodu ne...“ Tedy: „Co se stane s lidem, který je sám svým pánem, když neposlechne Boha?“

Čelíme agresivní sekulární politické vizi a konzumnímu ekonomickému modelu, který v praxi ústí do nového druhu státem podporovaného ateismu.

Zakladateli Ameriky byly různé skupiny praktikujících křesťanů a osvícenských deistů. Téměř všichni však byli nakloněni náboženské víře. Byli přesvědčeni, že svobodní lidé nemohou zůstat svobodnými bez náboženské víry a ctností, které ji podporují. Snažili se udržet Církev a stát oddělené a autonomní. Jejich motivy však byly celkem odlišné od revoluční agendy v Evropě. Zakladatelé Ameriky nezaměňovali stát a občanskou společnost. Nepřáli si, aby veřejný život byl radikálně sekularizován. Jejich záměrem nebylo vyřadit náboženství z veřejných záležitostí. Naopak, chtěli zajistit obča-

nům svobodu prožívat svoji víru veřejně a aktivně a svým náboženským přesvědčením přispívat k budování spravedlivé společnosti.

Hrozba nového ateismu

Je samozřejmě nutné připomenout, že existují i další velké rozdíly mezi americkými a evropskými zkušenostmi. Evropa trpěla těmi nejhoršími válkami a tyranickými režimy v historii lidstva. Spojené státy, naopak, nezažily na své půdě válku už 150 let. Američané nemají zkušenost s bombardováním měst či s kolapsem společnosti a mají jen malé zkušenosti s chudobou, politickými ideologiemi a hladem. V důsledku minulosti jsou mnozí Evropané poznamenáni světským zaměřením a pesimismem, které jsou velmi odlišné od optimismu charakterizujícího americkou společnost. Tyto rozdíly však nic nemění na skutečnosti, že naše cesty do budoucnosti nyní konvergují. Dnes, v období globálního propojení, jsou výzvy, jimž čelí katolíci v Americe, téměř stejné jako v Evropě: čelíme agresivní sekulární politické vizi a konzumnímu ekonomickému modelu, který v praxi ústí do nového druhu státem podporovaného ateismu, ačkoli to nemusí být jeho explicitní záměr.

Společnost bez Boha

Pokusím se to objasnit ještě z jiné strany: světonázor vycházející z osvícenství, které vedlo ke vzniku velkých zločineckých ideologií minulého století, je stále ještě velmi živý. Jeho jazyk je jemnější, jeho úmysly se zdají být příjemnější a jeho tvář přátelštější. Ale jeho základní motiv

se nezměnil – sen o vybudování společnosti bez Boha; svět, kde jsou muži i ženy úplně soběstační a uspokojují své potřeby a touhy pomocí vlastní vynalézavosti.

Taková vize předpokládá jasně „post-křesťanský“ svět, řízený racionalitou, technologií a kvalitním sociálním inženýrstvím. Náboženství má v tomto pohledu na svět svoje místo, ale jenom jako individuální doplněk života. Lidé jsou svobodní uctívat a věřit v cokoli chtějí, pokud si svoji víru nechají pro sebe a nedovolí si vnášet svoje náboženské výstřednosti do činnosti vlády, ekonomiky či kultury.

Na první pohled to může vypadat jako rozumný způsob organizování moderní společnosti, která zahrnuje široké spektrum etnik a kulturních tradic, rozdílných filozofií života i přístupů k životu. Záhy nám ale do očí udeří dva detaily.

Za prvé – „svoboda uctívání“ vůbec není totéž, co „náboženská svoboda“. Náboženská svoboda zahrnuje právo modlit se, vyučovat, shromažďovat se, organizovat a veřejně se angažovat ve společnosti a v jejích problémech, ať už jako jednotlivec nebo jako celé společenství víry. To je klasické chápání občanského práva na „svobodné praktikování“ svého náboženství podle prvního dodatku Ústavy Spojených států. Jasně to vyplývá také z čl. 18 Všeobecné deklarace lidských práv. V protikladu s tím je idea svobody uctívání mnohem chudší a užší.

Za druhé – jak lze sladit osvícenskou rétoriku sekulární tolerance s aktuální zkušeností věrných katolíků v Evropě a Severní Americe z posledních let?

Diskriminace Církve

Ve Spojených státech, kde je stále 80 procent křesťanů, z nichž mnozí praktikují svoje náboženství, se vládní instituce stále víc a víc snaží diktovat, jak mají služebníci Církve vykonávat svoji službu, a nutí je konat aktivity, které ničí jejich katolickou identitu. Objevují se také snahy odrazovat od hlásání některých článků katolické víry anebo je kriminalizovat jako „nenávistné“. Naše soudy a legislativa dnes běžně provádějí kroky poškozující manželství a rodinný život a snaží se z veřejného života vymýt křesťanskou symboliku a znamení jejího vlivu.

„Proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.“
Duccio di Buoninsegna: Kristus před Pilátem (1308–1311)
Foto: lib-art.com

Dnešní katolíci musí vidět svoje uřednictví a svoje poslání právě v tomto: „žít v pravdě“.

V Evropě vidíme podobné trendy, i když je pro ně příznačně otevřenější pohrdání křesťanstvím. Církevní představitelé byli v médiích a dokonce i před soudem obviňováni pouze na základě toho, že hlásali katolickou nauku. Před několika lety, jak si mnozí z vás vzpomenou, jeden z předních katolických politiků naší generace, Rocco Buttiglione, nedostal vedoucí funkci v Evropské unii (měl se stát místopředsedou Evropské komise a komisařem pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost, pozn. překl.) kvůli svému katolickému přesvědčení.

Začátkem tohoto léta jsme na tomto kontinentu byli svědky takové pomstychtivé nevraživosti, jaká tady nebyla od časů nacismu a sovětských policejních metod. Do arcibiskupského paláce v Bruselu vtrhli agenti; biskupové byli zadrženi a devět hodin vyslýcháni bez náležitého procesu; jejich soukromé počítače, mobilní telefony a soubory jim byly zabaveny. Během zátahu byly dokonce porušeny hroby zemřelých členů Církve. Pro většinu Američanů byl takový druh záměrného veřejného ponížení církevních představitelů uráž-

kou a zneužitím státní moci. A to nikoli kvůli ctnostem či hříchům konkrétních postižených církevních představitelů, protože všichni máme povinnost poslouchat spravedlivé zákony. O urážku jde spíš proto, že občanská autorita svojí tvrdostí prokazuje neúctu vůči víře a věřícím, které tito představitelé reprezentují. Tvrdím následující: toto není akce vlády, která v katolické církvi vidí důležitýho partnera ve svých plánech pro 21. století. Právě naopak. Tyto události naznačují rozvíjející se systematickou diskriminaci Církve, která se už zdá být neodvratnou.

Nehumánní humanismus

Dnešní zastánci sekularismu se poučili z minulosti. Ve své nesnášenlivosti jsou vynalézavější; ve veřejných vztazích jsou elegantnější; ve svém úsilí vyloučit Církev a jednotlivé věřící z ovlivňování morálního života společnosti jsou inteligentnější. V následujících desetiletích se křesťanství stane vírou, která se bude stále méně svobodně vyjadřovat na veřejném fóru. Společnost, kde se víře brání v zásadních veřejných vyjádřeních, je společností, která si ze státu vytvořila modlu. A když se stát stane modlou, muži a ženy jí budou nabídnuti za oběť.

Kardinál Henri de Lubac jednou napsal, že „není pravdou, že člověk nemůže uspořádat svět bez Boha. Pravdou je, že bez Boha může [člověk] uspořádat jen takový svět, který bude proti člověku. Exkluzivní humanismus je nehumánní humanismus.“

Západ se nyní plynule posouvá k novému „nehumánnímu humanismu“. A pokud chce Církev poctivě odpovědět na tento trend, musíme čerpat z lekci, kterým se vaše církve naučily během totalitarismu.

Žít v pravdě

Katolický odpor vůči těmto trendům musí být založen na Kristových slovech „Pravda vás osvobodí“ (Jan 8,32). Taková víra vám dala vhled do povahy totalitních režimů. Pomohla vám nalézt nové způsoby následování Krista. Když jsem si při přípravě tohoto projevu znovu četl slova vedoucí české osobnosti Václava Havla, byl jsem zasažen hlubokým křes-

fanským humanismem jeho myšlenky „žít v pravdě“. Dnešní katolíci musí vidět svoje učednictví a svoje poslání právě v tomto: „žít v pravdě“.

Žít v pravdě znamená žít podle Ježíše Krista a Božího slova v Písmu svatém. Znamená to ohlašovat pravdu křesťanského evangelia nejen slovy, ale i příkladem. Znamená to žít každý den a každou chvíli z neochvějného přesvědčení, že Bůh žije a Jeho láska je hybnou silou lidských dějin i každého autentického lidského života. Znamená to, že pravdy Vyznání víry jsou hodné toho, aby se pro ně trpělo a umíralo.

Žít v pravdě znamená také mluvit pravdu a pojmenovávat věci jejich pravými jmény. Znamená to odhalovat lži, podle kterých se někteří lidé snaží přinutit žít ostatní.

Dvě největší lži dnešního světa jsou tyto: za prvé, že křesťanství mělo relativně malý vliv na rozvoj západní kultury; a za druhé, že západní hodnoty a instituce mohou být trvalé i bez toho, že by byly založené na křesťanských morálních principech.

Smysl historie

Dříve, než budeme mluvit o těchto dvou nepravdách, měli bychom se na chvíli zastavit a zamyslet se nad smyslem historie. Historie totiž není jen poznáním faktů. Je i jistou formou vzpomínky a vzpomínka je základním kamenem vlastní identity. Fakta bez významového rámce jsou neužitečná. Jedinečný duch a smysl západní civilizace nelze pochopit bez dvaceti století křesťanského prostředí, v rámci kterého vznikal. Lidé, kteří neznají svoji vlastní historii, neznají sebe sami. Jsou odsouzeni k opakování chyb své minulosti, protože nemohou vidět, co od nich přítomnost – která vždy vyrůstá z minulosti – vyžaduje.

Lidé, kteří zapoměli, kým jsou, jsou mnohem snáz manipulovatelní. Orwell tuto myšlenku zdramatizoval ve své slavné novele 1984, v níž použil obraz „paměťové díry“. Dnes jsou dějiny Církve a dědictví západního křesťanství zatlačovány do takovéto paměťové díry. To je první lež, které musíme čelit.

Zlehčování křesťanské minulosti Západu se někdy dělá s dobrým úmyslem,

ve snaze podpořit klidné soužití v pluralistické společnosti. Mnohem častěji se to však dělá s cílem marginalizovat křesťany a neutralizovat veřejné svědectví Církve.

Církev musí pojmenovat tuto lež a bojovat proti ní. Být Evropanem nebo Američanem znamená být dědicem hluboké křesťanské syntézy řecké filozofie a umění, římského práva a biblických pravd. Tato syntéza umožnila zrod křesťanského humanismu, který je základem všech západních civilizací.

Zde bychom mohli zmínit německého luteránského vzdělance a pastora Dietricha Bonhoeffera. V době před svým zadržením gestapem v roce 1943 napsal tato slova: „Jednota Západu není jen ideou, je historickou realitou, jejímž univerzálním základem je Kristus.“

www.tkkbs.sk

Přeložila Mária Pešková
(Mezititulky redakce,
dokončení příště)

Mons. Charles
J. Chaput OFM Cap,
arcibiskup Denveru

O SMYSLU A BUDOUCNOSTI KŘESŤANSKÉ POLITIKY

Proč je dnešní křesťanská politika v tak zoufalém stavu a co je třeba udělat pro její záchranu? Tyto otázky jsou spjaté s tím, nakolik jsou křesťané a v návaznosti na to křesťanští politici věrní svému křesťanství.

Pozice křesťanské politiky

Chceme-li mluvit o křesťanské politice, je třeba si stanovit, co to je. Na první pohled je to snadné, jde o politiku dělanou podle křesťanských zásad, politiku ctící a prosazující křesťanské hodnoty, politiku v určitém smyslu podporující a budující křesťanskost společnosti. Jenže... Dnešní nemocná doba nám přináší vyložené orgie relativizace a vyprázdňování. Tyto nešvary, které závažně škodí společnosti, které ji rozežirají zevnitř, se napl-

no zahryzly i do křesťanství. Chceme-li dnes definovat pojem křesťanská politika, nejzásadnější otázka nezní „*Jak aplikovat křesťanství při tvorbě politických doktrín?*“, ale „*Co je to křesťanství?*“

Za křesťana se dnes považuje kdekdo. Spektrum skupin sebeidentifikujících se jako „křesťanské společenství“, či přímo „církev“, je úžasně přepestré – od tvrdých evangelikálů po měkké „husity“, od ultratraditionalistických katolíků po americké episkopální šílence. Ve společnosti jsou

bohužel tendence brát tuto sebeidentifikaci ve většině případů vážně, jednak díky nevzdělanosti pohanů, jednak díky zdivočelému ekumenismu tzv. „náboženských liberálů“. Jestliže ale přijmeme toto „superliberální“ chápání pojmu křesťanství, rychle zjistíme, že křesťanská politika neexistuje a ani existovat nemůže, protože takovéto křesťanství nemá žádné univerzální hodnoty a principy, které by mohla prosazovat a obhajovat. Z čehož plyne, že chceme-li vytvořit smyslu-

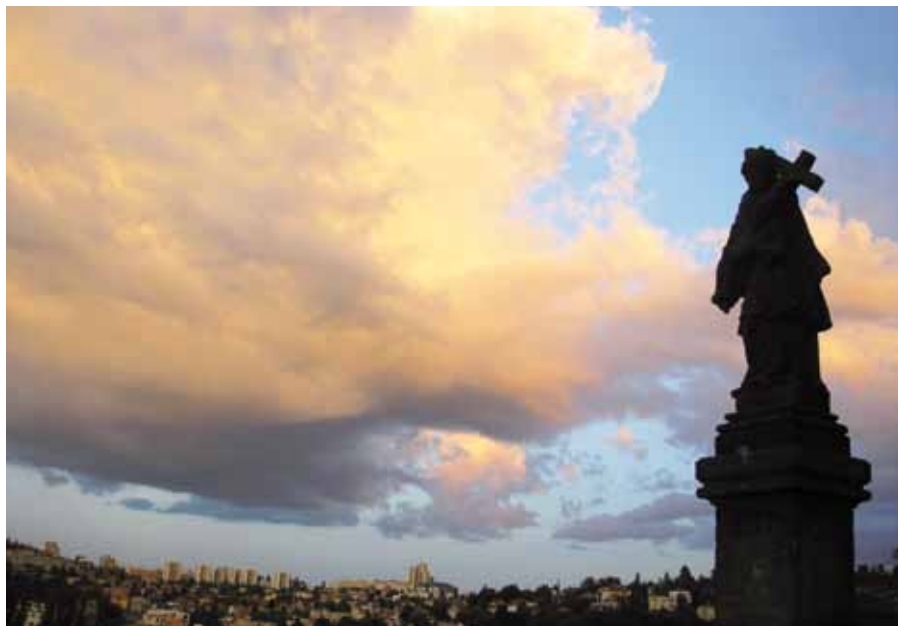

Foto: Jiří Kopecký

plný model křesťanské politiky, musíme v první řadě najít nějakou funkční definici křesťanství.

N. G. Dávila i J. D. Cortés tvrdili, že politické chyby se rodí jako chyby teologické. To je samozřejmě poněkud přehnané, nicméně ne tak moc, jak by se na první pohled zdálo. Při vytyčení mantinelů a cílů křesťanské politiky mají klíčovou roli sociální učení Církve a morální teologie. Politici ovšem nejsou teology. Není únosné, aby se amatérsky zabývali teologií a vytvářeli své vlastní teorie – nikdy by se nedohodli, nejsou k tomu kompetentní a on už i sám úkol převést tyto nauky do konkrétní praxe je natolik „gigantický“ a na hranici lidských možností, že pro podobné blbnutí nenechává politikům prostor a energii.

Naštěstí ani není nutné, aby svou energií nějak plýtvali. Je zde totiž katolická církev, jejíž morální učení oproti prvotním křesťanům dosud nezdegenerovalo (alespoň ne v tom podstatném v rámci závazného a oficiálního učení) a která jediná má opravdu systematické a propracované sociální učení. Ostatní křesťanská společenství to druhé zpravidla nemají a pokud jde o první, tak je možné říci, že čím více se postoj daného společenství vzdaluje tradičním křesťanským postojům (a tím pádem i katolické církve), tím menší smysl má nazývat je křesťanským.

Některé věci jsou prostě tak zásadní, že správné hlasování o nich nelze vyměnit za křesla ve vládě či kdekoli jinde a že za správný výsledek je třeba bojovat všemi prostředky.

Podtrženo a sečteno, máme mustr, kterého je možné se držet. Držíme se ho? Samozřejmě, že ne. Skutečnost je taková, že křesťanské strany i křesťanští politici jsou ve velké míře infikovaní socialismem, feminismem, liberalismem a dalšími s křesťanstvím jen těžko slučitelnými či zcela neslučitelnými ideologiemi. Mnohé došly tak daleko, že křesťanské principy servírují jen jako volitelnou přílohu a to ještě jen tehdy, když si jsou jisté, že to nikoho neurazí. Dovolím si zde shrnout zásadní důvody, proč tomu tak je, proč křesťanství v politice dostává více a více „na frak“. Nejdříve bych se ale vyjádřil ke vztahu křesťanské politiky a konzervatismu.

Vztah křesťanské politiky a konzervatismu

V první řadě je třeba si uvědomit to, co spousta „konzervativců“ odmítá uznat,

že žádný konzervatismus jako absolutní hodnota, absolutní mustr, neexistuje. Stačí, abyste se podívali na heslo konzervatismus na *Wikipedii*, lhostejno jaké jazykové verze. Myslím, že už jen pohled na seznam různých neo-, paleo-, fiskálních a jiných konzervativismů vás rychle přivede do stavu střídavosti. Pokud to nestačí, zamyslete se nad tím, jak asi předefinují konzervatismus Cameronovi konzervativci (pokud to už neudělali), protože ti se dnes už nejspíš nevejdou do žádného. Někdo by mohl namítnout, že to je podobné jako s křesťanstvím, a je tedy možné vrátit se na začátek a stanovit základní mustr pravého konzervatismu. Ale to není pravda. Konzervatismus je na rozdíl od křesťanství lidský výtvar a je obtížné najít v jeho rámci důvod, proč tvrdit, že tradiční konzervatismus je lepší než neokonzervatismus. Také je více konkrétní aplikací než křesťanství, proto lze argumentovat, že se musí více podřizovat rozvoji společnosti.

Přesto přese všechno dává v českých podmínkách (respektive v podmínkách Západu) smysl prohlášení, že křesťanský politik musí být konzervativní – ve smyslu obrany tradičních společenských hodnot a tradičního uspořádání společnosti. Slovo konzervativní má totiž ještě význam relativní. Uvědomte si, že žijeme v (post)křesťanské společnosti, společnosti, kterou vybudovali křesťané a která prochází postupnou likvidací, která má podobu „odkřesťanštění“. Náš dnešní křesťanský politik jen málokdy věnuje úsilí progresivním změnám, které by zlepšily aplikaci křesťanských zásad v politice a měnící se společnosti – spíše se věnuje obraně křesťanských principů vyházaných z politiky, a to z něj dělá „konzervativce“. Tento termín je ale proměnlivý v čase a prostoru – přemístíme-li potenciálního ideálního křesťanského politika z České republiky do starověkého Říma, Indie 18. století nebo Saudské Arábie, snadno se stane nebezpečným pokrokářským-liberálním-feministickým šílencem, který je dle tamních konzervativců použitelný tak akorát na pobavení diváků v cirku, jako klíčový účastník některého tradičnějšího rituálu na počest Káli či coby otrocký zaměstnanec.

Proč to nejde?

Klíčová otázka má zdánlivě jednoduchou odpověď. Je málo křesťanských voličů (ve smyslu voličů, kteří volí podle křesťanských zásad) a je málo křesťanských politiků (kteří dělají skutečnou křesťanskou politiku). Jenže tato odpověď nás nemůže uspokojit. Otázku je tedy třeba zopakovat a upřesnit: *proč je málo křesťanských voličů a proč je málo křesťanských politiků?*

Obecně lze říci, že křesťanstvo a křesťanská politika jsou ve strašném stavu. Křesťanští představitelé dílem rezignovali na ovlivňování politiky a dílem přestali regulovat chování svých oveček. Vzda-li se přiměřených disciplinárních opatření a někdy i napomenutí i proti nejtěžším hříšníkům, kteří tak dále v rámci svých společenství pohoršují a kazí své souvěrce, a zcela rezignovali na snahu o kvalitní křesťanskou výchovu. Ale bez kvalitní křesťanské výchovy a jasného hlasu církevních představených nemůže být dostatek dobrých a vzdělaných křesťanů, a bez dobrých křesťanů nemůže být dobrá křesťanská politika.

Budoucnost křesťanské politiky není otázka nějakých geniálních kroků, je to otázka spjatá s tím, zda se křesťané a v návaznosti na to křesťanští politici zachrání a obnoví své křesťanství. Já věřím, že je to možné, ale bez mučení přiznávám, že jde o čiročirou čistou víru stojící na Kristově slibu, že *moci pekelné jeho Církev nepřemohou*. Protože sám rozum a to, co vidím kolem sebe, pro takové přesvědčení nedává žádné relevantní podklady.

Výchova a vzdělání

Má-li křesťanská politika uspět, je třeba rádně vychovávat a vzdělávat křesťany a křesťanské politiky. Křesťanství není soukromá záležitost. Klade na člověka nároky každou minutu jeho života. Jeho povinností je to vědět a znát základy své víry, které potřebuje, aby ty požadavky životem na něj kladené dokázal vyhodnotit. Křesťanské vzdělání není normální pohanské vzdělání plus dvě hodiny (volitelného) náboženství. Jestliže křesťané nedokáží čelit pohanské a sekularizační indoktrinaci na současných státních školách, jestliže křesťanské školy a křesťanští rodiče nebudou učit a vychovávat křesťansky,

v komplexním propojení křesťanské výchovy a výuky, pak křesťanská politika nemá budoucnost žádnou, protože už brzy nebude nikdo, kdo by ji dělal.

Moderní křesťanská strana

Moderní křesťanská strana je termín, který by měl zvednout adrenalin každému křesťanovi. Zní pěkně, jako všechna vábení pekla. Co to ale znamená v sekularizujícím se světě? Znamená to stranu „nadkonfesijní“, která není jen pro jedno vyznání, ale vlastně ani pro jedno náboženství. Přijímá i nevěřící, kteří se příznivě staví ke křesťanským hodnotám (alespoň nějakým). Katastrofální důsledky tohoto absurdního přístupu vidíme v Německu, Rakousku, Belgii, Lucembursku etc. „Moderní křesťanská strana“ představuje ve skutečnosti programově nejasný a neudržitelný hybrid, který postrádá pevný rámec i jakoukoli stabilitu a krok za krokem ztrácí svoji křesťanskost. Je to recept na postupnou sekularizaci strany, postupný rozklad, který je nevyhnutelný.

Otevření se světu

Obecnější formulace téhož. Stará Církev fungovala, protože brala vážně své vlastní učení o tom, že svět je zlý a člověk zkažený a bez víry a Boží milosti nemůže dojít k dobrým výsledkům. Proto se otevírala do světa, ale nikdy ne světu. Její charita byla pro všechny a každý měl možnost stát se křesťanem. Ale pohané nevychovávali děti křesťanů, nesměli navštěvovat celé bohoslužby, nekázali na křesťanských shromážděních. Pokud se k těmto dobrým zvykům křesťané nevrátí, nemá jich moc šanci na přežití.

Křesťanská demokracie

Toto je velmi nešťastný termín, protože moderní zdivočelá demokracie je s křesťanstvím neslučitelná. Uzurpuje si právo hlasovat o věcech, které jsou podle křesťanství pevně dané, a není schopna čelit faktu, že demokracie je tak kvalitní, jak kvalitní je lid, který v ní žije. Lid nikdy nebyl ideální, ale v současné době je to obzvláště zlé. Několikrát už v moderní historii došlo v Evropě k tomu, že křesťané umožnili, tolerovali či podpisem zaštili zavedení zvrácených zákonů o interrupcích či eutanazii ve jménu „demokra-

cie“, „vyhnutí se ústavní krizi“ či toho, že „ústava si žádala jejich podpis“ (viz interrupce v Belgii, eutanazie v Lucembursku, interrupce ve Španělsku a Itálii). Pouze pohan nebo hlupák si může myslet, že to bylo správné.

Křesťanská politika se nedělá pro moc

Křesťanské strany a křesťané v politice mají zastupovat křesťany a prosazovat jejich křesťanské zásady. Jestliže to znamená, že budou mít jen 6 % a budou maximálně malým koaličním partnerem, má to tak být – je to důkaz slabosti křesťanství v daném regionu. Tvrzení: takhle nikdy neuspějeme, musíme se učinit přijatelnějšími (rozuměj méně křesťanskými), je dobrá strategie pro bezskrupulózního politika bojujícího o moc, ale u politika-křesťana se rovná bezpodmínečné kapiitulaci peklu.

Zásadní věci jsou prostě zásadní

Některé věci (např. potraty, eutanazie, výhrada svědomí) jsou prostě tak zásadní, že správné hlasování o nich nelze vyměnit za křesla ve vládě či kdekoli jinde a že za správný výsledek je třeba bojovat všemi prostředky.

Ignác Pospíšil

Článek byl zveřejněn na webovém portálu *Duše a hvězdy* (<http://cirkev.wordpress.com>) a v upravené verzi i v *Konzervativních listech* (www.konzervativnilisty.cz).

Autor je novinář a komentátor, šéfredaktor časopisu Duše a hvězdy, člen MKD a HPŽ ČR.

Dnešní nemocná doba nám přináší vyložené orgie relativizace a vyprázdněnosti. Tyto nešvary, které závažně škodí společnosti a rozežírají ji zevnitř, se naplno zahryzly i do křesťanství.

JACK KEVORKIAN A PETER SINGER: OBCHODNÍCI SE SMRTÍ

Seriál Architekti kultury smrti (23)

Kevorkian se stal ikonou boje za uzákonění eutanazie. Singer přiznává osobní důstojnost zvířatům, ale upírá ji novorozencům či postiženým a souhlasí s jejich zabitím.

Doktor Smrt

„Se svým žertováním o smrti a vyzábělým obličejem, z něhož vystupuje lebka, je chodící reklamou na průmysl smrti,“ napsal časopis *Time* v květnu 1993 o Jacku Kevorkianovi, muži tehdy již dobře známém pod pseudonymem *Doktor Smrt*.

Jack Kevorkian se narodil roku 1928 v Michiganu (USA) v rodině arménských imigrantů. Vystudoval s vynikajícími výsledky medicínu a začal se věnovat patologii na Michiganské univerzitě. Proslul chirurgickými pokusy na odsouzených k smrti, zejména v počátečním období transplantace orgánů. Rozruch vzbudil, když odmítal odňaté orgány vracet do těl svých probandů a pod zdánlivě logickou záminkou darování orgánů na sebe bral úlohu popravčího odsouzených. Michiganská univerzita se s ním rozloučila. Kevorkian se stal mediálně známým, nejprve když lobbboval pro legalizaci odběru orgánů odsouzeným. Nikdo ho tehdy nebral vážně. V 80. letech napsal sérii článků na téma eutanazie do německého časopisu *Lékařství a právo*.

Smrt snadno a rychle

Kolem roku 1987 začal v Detroitu publikovat inzeráty, v nichž nabízel poradenství v oblasti smrti. Roku 1991 mu stát Michigan odňal oprávnění pracovat s pacienty. V devadesátých letech asistoval při smrti nejméně sto třiceti lidí, z nichž drtivá většina *nebyla* smrtelně nemocná. Podle Kevorkianova právníka v každém z těchto případů učinil rozhodující úkon vedoucí ke smrti sám pacient a jednalo se tedy o asistovanou sebevraždu.

Nejprve k tomuto účelu používal přístroj, který nazýval Thanatron – jméno odvozené od řeckého pojmu pro smrt. Přístroj dal dohromady doslova na ko-

leně s využitím součástek, které nalezl v garáži či nakoupil na bleším trhu. Děsivý systém sestával ze tří nádrží, z nichž vedly vývody do paže pacienta. Asistent zapíchl vývod do žíly tak, aby do těla proudil solný roztok. Teprve pacient sám aktivoval stisknutím tlačítka postupný přísun barbiturátů a chloridu draselného. Dotyčný byl zabit během dvou minut. Thanatron stihl Kevorkian použít na úmrtí dvou pacientů, poté přišel o lékařské oprávnění a tím ztratil přístup k látkám, které používal. Zkonstruoval tedy další zařízení s cynickým názvem Mercitron (*mercy = milosrdenství*). Základem přístroje byla plynová maska s přísunem oxidu uhelnatého, který opět inicioval sám pacient.

Je líbo smrt? – Jack Kevorkian. Foto: time.com

Odmítnutí, vytěsnění a nahrazení Boha je skutečným motivem Doktora Smrti.

První klientkou doktora Smrt byla Janet Adkinsová, čtyřiapadesátiletá žena v počáteční fázi Alzheimerovy choroby. Je bez sebemenší pochyby, že kdyby nezvolila asistovanou smrt, žila by ještě nejméně tři roky ve velmi dobré mentální kondici. To dokazuje i zcela logicky a přehledně sepsaná závěť. Ještě týden

před smrtí porazila tato žena překypující životem svého syna v tenise. Adkinsová uvedla, že „nechtěla být svému muži zátěží“. Úkon proběhl v Kevorkianově dodávce. Kromě nesmírné nedůstojnosti podmínek umírání, které své klientce nabídl, si Kevorkian při zapojení svého přístroje počínal velmi nezručně. Je pravděpodobné, že Janet umírala v nesmírných bolestech. Pokud něčeho litoval, tak toho, že orgány Adkinsové nemohl poskytnout zdravotnictví. Přestože již v této kauze byl obviněn z vraždy, byl zproštěn obžaloby.

Roku 1999 byl Kevorkian odsouzen k vězení za vraždu druhého stupně poté, co poskytl médiím videozáznam zachycující, jak dopomohl ke smrti dvaapadesátiletému muži trpícímu roztroušenou sklerózou. Rozdíl oproti předchozím případům byl v tom, že smrtící dávku do těla pacienta vpravil sám Kevorkian. Po osmi letech byl propuštěn za podmínky, že již nikomu nepomůže se sebevraždou. Od té doby objíždí americké univerzity s emotivně laděnými přednáškami na svou obhajobu.

Děsivým příznakem kultury smrti je, že Kevorkian sklízí úspěchy jako jazzový hudebník a skladatel a rovněž malíř. Ze všech těchto děl je patrná nebyvalá morbidita a cynismus, přesto se dobře prodávají. Stejně bizarní byl ohlas filmu *You Don't Know Jack (To neznáte Jacka)*, v němž Kevorkiana ztvárnil Al Pacino.

Zneužívání pojmu lidské důstojnosti

Největším úskokem kultury smrti je zneužívání pojmu důstojnosti lidské osoby. Člověk si život nedal, nezvolil. Nemá tedy právo učinit volbu o ukončení svého života. Stejně tak žádný jedinec nemá

právo určovat podobu prožívání vlastní důstojnosti. Nikdo nemůže získat důstojnost smrtí. Pokud by tomu tak bylo, znamenalo by to, že ti, kdo jsou nemocní a odkázaní na pomoc a péči druhých, důstojnost nemají. Kevorkian stavěl svou obhajobu na absurdním tvrzení, že si nepřál smrt svých obětí, jen chtěl ukončit jejich utrpení. Tento mýtus publikoval i ve svých pamětech. Stejně absurdní je i jeho odvolávka na svobodnou vůli a rozhodnutí klientů.

Hra na Boha

V rozhovoru z roku 1990 Kevorkian uvedl, že sebevražda postižených by byla dobrem pro společnost, jež povede k úspoře nákladů na péči a k získání orgánů využitelných při transplantaci. Tělesný orgán je tedy podle Kevorkiana hodnotnější než osoba. V dubnu 2010 odhalil své skutečné karty. V interview na televizní stanici CNN byl dotázán, zda nabádá lékaře, aby si hráli na Boha. Jack Kevorkian neváhal na tuto otázku odpovědět: „Samozřejmě. Kdykoli zasahujete do přirozeného procesu, hrajete Boha.“ Odmítnutí, vytěsnění a nahrazení Boha je skutečným motivem Doktora Smrt.

Profesor Smrt

Přes veškerou zrůdnost Jacka Kevorkiana existuje muž, kterého média pojmenovala ještě hrůzněji: *Profesor Smrt*. Je jím Peter Singer, řádný profesor bioetiky na Princetonské univerzitě. Bývá srovnáván se sadistickým lékařem nacistického režimu Josefem Mengelem, jeho kniha *Rethinking Life and Death (Nové chápání života a smrti)* snese srovnání s Hitlerovou knihou *Mein Kampf*. Tento uznávaný akademik stojí dnes na špičce intelektuální obhajoby eutanazie i veškeré její rétoriky.

Peter Singer se narodil roku 1946 v Melbourne v rodině vídeňských židů, kteří utekli do Austrálie těsně před anšlusem Rakouska. Prarodiče měli méně štěstí, zahynuli v koncentračních táborech. Singer vystudoval v Melbourne právo, filosofii a historii, magisterský titul získal za práci s názvem *Proč bych měl být mravný?* Před příchodem na Princeton studoval a přednášel též na Oxfordu a na New York University.

Vidíte rozdíl? – Peter Singer. Foto: corsodireligione.it

Posvátnost lidského života nahrazuje utilitaristickou tezí o kvalitě života. Kdo není schopen vnímat utrpení a radost, nemůže být považován za osobu.

Za rovnost lidí a zvířat

Singer dotáhl darwinismus do důsledků bojem proti poslední formě údajné diskriminace, jež přetrvává v době boje proti rasismu a proti genderové nerovnosti, totiž diskriminace mezi druhy. „Poté, co naše uvažování a rozhodování o životě a smrti ovládala téměř dvě tisíciletí, nyní tradiční západní etika zkolabovala,“ konstatuje. Zpochybnil přetrvávající ideu, že všechny mimo-lidské bytosti jsou podřízeny potřebám člověka. Roku 1975 vydal knihu *Animal Liberation (Osvobození zvířat)*, v níž zastává názor, že zvířata a člověk jsou si biologicky rovni. Tím, že člověka a ostatní biologické druhy klade na jednu škálu Darwinova vývoje druhů, odstraňuje zásadní rozdíl mezi člověkem jako Božím obrazem par excellence, který kromě smrtelného těla má i nesmrtelnou duši, a ostatním stvořením.

„Otázkou není, zda pozemští tvorové dokáží myslet, ani zda dokáží mluvit, ale zda jsou schopni trpět,“ píše Singer. Právě míra utrpení je podle Singera hlavní morální kategorií, podle níž bychom měli rozlišovat. Jak zvíře, tak člověk jsou schopni utrpení a stejně tak prožitku štěstí. Singerův boj za práva zvířat je však

plně konzistentní s jeho postojem k člověku. Posvátnost lidského života nahrazuje utilitaristickou tezí o kvalitě života. Kdo není schopen vnímat utrpení a radost, nemůže být považován za osobu. Singer kupříkladu uvádí, že rodiče dítěte, jehož „život začal špatně“ kvůli Downovu syndromu, mají plné právo ho zabít, a to do osmadvaceti dnů po narození. „Novorozenec nemá rozvinuté vědomí,“ konstatuje. „Není proto osobou. Proto není jeho život hoden větší míry ochrany než život embrya.“

Život beze smyslu

Když přesvědčený ateista a člen australské strany zelených Peter Singer vydal svou knihu *Praktická etika*, jde ve svých úvahách ještě dále. „Pokud odmítneme víru v Boha, musíme se vzdát myšlenky, že život na naší planetě má předem daný smysl. Život jako celek žádný smysl nemá. Život začal, jak nám říkají nejlepší dostupné teorie, náhodnou kombinací plynů; pak se vyvíjel náhodnou mutací a přirozeným výběrem. To všechno se jednoduše stalo, aniž by to mělo jakýkoli širší důvod. Nyní (život) dospěl do fáze, kdy... některé životy mohou mít (na rozdíl od jiných) smysl.“

Zcela odmítá osobní důstojnost těžce postižených a tvrdí, že jejich život je „na vegetativní úrovni“. Tvrdí, že roční dítě má mnohem nižší intelektuální úroveň než divoké šelmy. „Ne všechno, co zavedli nacisté, bylo špatné. Například bychom neměli zavrhnout eutanazii,“ píše. Přední bioetik současnosti tak nabízí koncept dehumanizované společnosti, která si neváží lidí pro jejich existenci, ale pouze pro jejich kvalitativní úroveň. Peter Singer jakoby spojuje všechny neblahé myšlenkové proudy kultury smrti: upírá vybraným lidem charakter osoby a přiznává jej zvířatům. Tak daleko může zajít popření Boha.

Josef Mudra

(Mezititulky redakce)

Seiál vzniká podle knihy

Donald De Marco – Benjamin Wiker:
The Architects of the Culture of Death.

Ignatius Press, San Francisco 2004,
ISBN 1-58617-016-3, 410 stran.

NEJLEPŠÍ PŘÍKLAD PRO NOVOU GENERACI? VĚNOVAT NEMOCNÝM BLÍZKOST A ČAS

Rozhovor s Evou Machovou o hospici Dobrého pastýře

Křest klientky hospice. Foto: Hospic Dobrého pastýře

V Čerčanech ve středočeském kraji se již od roku 1992 píše historie občanské aktivity, která 1. září 2008 dostala podobu otevření lůžkového a mobilního hospice Dobrého pastýře. Kromě zařízení pomáhajícího lidem, kteří potřebují doprovázení v době terminálních stadií onemocnění nebo odlehčovací sociální služby, má zřizovatel – občanské sdružení TŘI – také v plánu vybudovat Komunitní centrum s kostelem Nejsvětější Trojice. Po dvou letech fungování se hospic Dobrého pastýře dostal do nesnadné (existenční) situace a hledá její řešení. Přes všechny potíže ale pracuje dál, a to nejen v přesně vymezených mantinelech sociálních služeb, ale v mnohem širším rádiu – zmíním např. křest klientky hospice, který proběhl jako třetí (!) v pořadí za uplynulých 24 měsíců provozu hospice v červnu letošního roku. Rádi bychom, aby hospic v Čerčanech neunikl vaší pozornosti, a tak jsme oslovili zástupkyni ředitelky o.s. TŘI, paní Ing. Evu Machovou, s několika následujícími otázkami:

Kdy hospic vznikl a kdo stál u jeho zrodu? Jaká byla podpora a odezva místní veřejnosti i zástupců z řad politiků?

Občanské sdružení TŘI aktivně pracovalo na vybudování lůžkové kapacity pro poskytování hospicové péče už od roku 2000. Před dvěma lety slavnostně otevřelo a provozuje nestátní zdravotnické zařízení Hospic Dobrého pastýře v Čerčanech. Stavbu svými dotacemi podpořilo tehdejší vedení Středočeského kraje a Magistrátu hl. města Prahy, ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo práce a sociálních věcí a hlavně řada soukromých sponzorů, neziskových organizací, nadačních fondů a firem. Bez velmi úzké spolupráce s obcí Čerčany, která je také

členem občanského sdružení, by nebylo možné tuto ideu realizovat.

Jak jste měli vytvořeno finanční zázemí?

Jsme jediným zařízením svého druhu ve Středočeském kraji a jako nestátní neziskové zdravotnické zařízení jsme financováni z více zdrojů. Jeden den pobytu stojí více než 2000 korun a jen necelou polovinu máme hrazenou zdravotními pojišťovnami. Malou část do 20 % hradí pacient, zbytek je nutné pokrýt příspěvky a dotacemi jak z veřejných zdrojů, tak od různých dobrodinců a nadací. Zajistit financování provozu je opravu náročné. V letošním roce naše zařízení nepodpořili ani tradiční přispěvatelé. Od Stře-

dočeského kraje jsme nezískali prostředky žádné a od Magistrátu hlavního města Prahy jen 400 tisíc. Ocitli jsme se ve velmi těžké situaci a budeme vděční za každý příspěvek, který nám pomůže financovat platy zdravotního personálu, léky, energie, vodu a další provozní náklady.

Kolika lidí se provoz hospice vaší kapacity dotýká? Kolik klientů v průměru ročně můžete přijmout?

Naše zařízení disponuje kapacitou 30 lůžek. Je určeno pro pacienty v terminálním stadiu zejména onkologických onemocnění. Za dobu své existence jsme hospitalizovali přes 600 pacientů, ale naše péče včetně sociálního poradenství se vztahuje také na jejich rodiny a přátele.

Jaké jsou vaše plány do nejbližší budoucnosti? Jsou na projekt hospice navázány nějaké další služby, zejména širší veřejnosti v Čerčanech a okolí?

Hospic Dobrého pastýře je jedním ze tří projektů, které občanské sdružení v rámci vybudování Centra v Čerčanech plánuje. V pořadí druhým dílčím projektem je vybudování komunitního centra s kostelem Nejsvětější Trojice, které vznikne v těsném sousedství hospice. Základy jsou již hotovy a nyní se rozvíjí druhá etapa stavby – pracuje se na přízemí komunitního domu. Celý projekt bude kompletní až po vybudování tříступňové školy.

Jak byste hodnotila přístup české veřejnosti ke starému a/nebo nemocnému člověku? Zlepšil se vlivem existence hospiců alespoň v těch regionech, ve kterých tato zařízení působí?

Minulá desetiletí se neblaze podepsala na tom, jak dnešní společnost zachází s nemocnými, starými a umírajícími. Totalitní režim vytěsnil umírání do osobněných, státem ovládaných nemocnic a léčeben, kde pacient jako by pozbyl svých práv; jeho přání ani přání jeho ro-

diny nebylo respektováno. Slovo smrt se tak stalo společenským tabu. Posttotalitní doba svým akcentováním úspěchu, mládí a výkonu v tomto ohledu neblahý stav jen zafixovala. Navrátit umírajícím lidskou důstojnost, postarat se v posledních dnech a týdnech nejen o jejich zdravotní stav, ale také o sociální potřeby a potřeby psychologicko-spirituální, to je cílem našeho snažení. Osvětová činnost mezi odbornou i laickou veřejností již nese své ovoce, máme více zájemců o přijetí, než můžeme uspokojit. Příbuzní našich pacientů a jejich přátelé zcela spontánně oceňují úroveň péče i to, jak se i ty nejtěžší pacienty snažíme zapojovat do života.

Zejména rodiče dnes malých dětí mají velký podíl na budoucnosti, na tom, zda a jak budou přijímáni starší nemocní lidé. Co s výchovou dětí v tomto ohledu? Máte rady, zkušenosti a tipy?

Je zapotřebí uvědomit si, že v našem hospici se nestaráme jen o seniory. Často se jedná o mladé lidi nebo lidi produktivního věku a měli jsme tu i dětské pacienty. Za všemi chodí často celé rodiny včetně vnoučat nebo docela malých dětí. Každý

tu může se svým blízkým pobýt, věnovat mu to nejcennější – svou blízkost a čas. To je ten nejlepší příklad pro novou generaci. A naše zařízení se snaží v tomto ohledu vytvořit vstřícnou atmosféru a pomoci setkávání všech generací. Je na prostou samozřejmostí umožnit příbuzným přespávat v pokoji se svým blízkým. Součástí naší budovy je restaurace s dětským koutkem, zahrada nebo atrium, kde mohou naši pacienti a jejich rodiny společně trávit svůj čas.

Jak vedete mladé lidi (v rámci možnosti své působnosti) k účtě ke starým lidem? Nebo jak byste vést chtěli?

Více než polovinu našeho odborného personálu tvoří mladí lidé, lékaři, zdravotní sestry, ošetřovatelé, sociální pracovníci, kolegové z marketingu, centra denních služeb atd. Těm poskytujeme možnost profesně se vzdělávat a růst. Organizujeme pro ně výměnu zkušeností, supervize a koučingový program. Úctě k našim pacientům se učí každodenně při své práci. Příkladem jsou jim jejich zkušenější kolegové. Máme také silný tým dobrovolníků a kruh přátel, kteří nám pomáhají v našem úsilí.

Obrací se na nás řada škol i studentů s žádostí o exkurzi nebo o uspořádání odborného semináře, takže mladí lidé určitě o tuto problematiku zájem mají. V nejbližších měsících máme zájem uspořádat pro zdravotní sestry a sociální pracovníky cyklus odborných seminářů s tematikou hospicové péče.

Jak vám mohou lidé být nápomocni?

Podpořit naši činnost mohou zejména tím, že se zúčastní některé z mnoha akcí, které naše občanské sdružení pro veřejnost pořádá. Sami se přesvědčí, že práce, kterou zde děláme, má smysl a je velmi potřebná. Více se o našich aktivitách dozvíte na adrese www.centrum-cercany.cz. Rádi uvítáme všechny zájemce v roli dobrovolníků a v neposlední řadě nám mohou pomoci finančními příspěvky. Pomůžte i malá částka, kterou věnujete na tento úmysl. Číslo účtu u České spořitelny, kam můžete své příspěvky posílat, je 530 530 359/0800. Jako variabilní symbol použijte své IČ nebo rodné číslo.

Děkujeme za štědrost vašeho srdce a těšíme se, že Vás přivítáme na některé z našich akcí.

Zdeňka Rybová

OCENĚNÉ VRAŽDY

aneb Nobelova cena za nejméně 15 milionů obětí

V seznamu nositelů Nobelovy ceny v kategorii medicínských oborů za celá ta dlouhá léta, co je udělována, narazíte na vědce, kteří svými objevy pomohli lidstvu. Najdete tu osobnosti, které před zbytečnou smrtí zachránily potenciální oběti chorob nebo rozvinuly teoretické poznání užitečným směrem ku prospěchu zdraví a života lidí.

V roce 1901 byla poprvé udělena Nobelova cena za fyziologii a lékařství. Získal ji pan Adolf von Behring za objev séra proti záškrtu. Za penicilin byl v roce 1945 odměněn Howard Walter Florey. Popis a analýza vitamínů cenu v roce 1929 přinesla Fredericku Hopkinsovi. Zachráněné životy má ke svému dobru připsán také S. A. Waksman, který v padesátých letech objevil antibiotikum (streptomycin) pro terapii tu-

berkulózy. Můj dědeček, který se narodil v roce 1926, onemocněl v mládí těžkou cukrovkou. Měl štěstí, že už v roce 1923 dostal Nobelovu cenu Frederick Banting – za objev inzulinu.

Nobelův výbor vždy hledal kandidáty s takovou odbornou pověstí. Vědec musí pokroku v medicíně přispět významným objevem s pokud možno trvalým účinkem. Ten může být i progresivní, takže cena bývá přiznána také kandi-

dátům, kteří přijdou na jeden článek celého v budoucnu úspěšného systému. Letos tak byli nominováni např. James Till a Shinya Yamanaka, a to za objev metody umožňující „přeškolit“ dospělé kmenové buňky pro nové funkce. Geniální potenciál kmenových buněk přinesl v medicíně (za několik posledních let) významnou diskusi v etickém rozměru dané problematiky. Lékaři a zdravotníci jsou rozdělení. Je totiž možné v praxi odebrat

a udělat výzkum či terapii s kmenovými buňkami embryí, která tak budou nenávratně zničena (a zpravidla jsou buď použita ta tzv. nadbytečná z procesů asistované reprodukce nebo jiná, na účely výzkumu přímo vyrobená). Také je možné využít kmenové buňky získané z orgánů dospělých osob, buňky tzv. dospělé. Jejich získávání je o něco složitější a než mohou být v terapiích použity, musí projít procesem přizpůsobení pro novou roli. Existují studie o pozoruhodné plasticitě kmenových buněk získaných z tkáňe dospělých lidí, vědci k nim však dosud měli významně rezervovaný postoj. Nevědělo se, zda mohou delší dobu existovat mimo tělo a jaké jsou možnosti jejich diferenciace. Byl tu další problém – zatímco nadbytečných neboli „osiřelých“ embryí je v laboratořích klinik asistované reprodukce dost, příp. si akademici vlastní embrya snadno vyrábí, u dospělých kmenových buněk nebylo mj. jasné, zda je lze získat v množstvích potřebných

k prozkoumání jejich vhodnosti pro klinické použití. Jmenovaný kandidát z Japonska, pan Yamanaka, přinesl do tohoto oboru velký pokrok, když se mu v roce 2006 podařilo poprvé izolovat pluripotentní dospělé kmenové buňky. Tehdy bylo jejich terapeutické využití spojeno s mnohými riziky, včetně hrozby rakoviny. Dva roky na to se mu podařilo indukovat kmenové buňky bez retrovirů, které byly zdrojem obav z nekontrolovaného buněčného chování, a tak riziko nádorového bujení prakticky odstranil.

Letos ale Nobelovu cenu dostal Robert Edwards, přezdívaný jako otec umělého oplození. Kvůli němu tady máme výše zmíněný medicínský rozpor bioetické povahy; kvůli němu máme osiřelá embrya; kvůli němu máme problém s úctou k člověku. Kvůli němu máme tlak na páry, které mají potíže s plodností, máme výrazné potíže s odmítnutím některých úkonů z důvodu uplatnění výhrady svědomí. Podle výboru pro udělování cen při-

nesl lidstvu dobro. Prý pomohl na svět více než 3 milionům lidí, kteří by se jinak nenarodili. Ke štěstí přivedl neplodné páry. Výbor dále tvrdí, že Edwards v medicíně vytvořil významný milník. Bude to pravda. V korelaci se snahou dr. Yamanky, který usiluje o to, aby ve výzkumu nebyla na zakázku vyráběna a ničena lidská embrya, je úspěch dr. Edwardse trapný. Nechal za sebou víc než 15 milionů obětí. Na to, aby došlo k úspěšnému porodu jednoho dítěte z umělého oplození, musí během celého procesu přijít o život zpravidla pět až dvacet jeho sourozenců. Jak zní příklad? Tři miliony narozených dětí z asistované reprodukce krát pět až dvacet. Výsledek? Nobelova cena.

Zdeňka Rybová

Zdeňka Rybová je šéfredaktorkou RC Monitoru a viceprezidentkou Hnutí Pro život ČR.

SEGREGACE DĚTÍ A MATEK

Poslal mi jeden známý návrh na implementaci (prosazování?) genderové rovnosti nové pětiletky (2010–2015) ze zasedání Rady Evropy pod záštitou belgického předsednictví, který o víkendu dorazil na úřad české vlády. Dokument odkazuje na mnoho podobných předchozích rezolucí unie, jako by sám fakt měl zvýšit jeho ideologickou váhu.

V houštině bruselského angloidního newspeaku jen stále se opakující mantra o rovnosti mužů a žen a přece! Nové

doporučení z kuchyně jazykové agitace/manipulace anonymních tvůrců: segregace. Kdybyste náhodou nevěděli; existuje totiž segregace horizontální a segregace vertikální. Ta horizontální je součet všech mužských a ženských platů zvlášť, a ty ženské v součtu jsou o 18 % nižší. Rád bych věděl, jestli v té statistice figurují přistěhovanci (gastarbeitři) bez občanství. Ta vertikální je součet vedoucích pozic podle pohlaví a ženy zde rovněž trpí diskriminací, sorry, teď už jen segregací.

Příčiny takové nespravedlnosti jsou dle výzvy evidentní – stereotyp myšlení, patriarchální předsudky a pracovní kapitalistický trh. V pozadí textu se ale skrývá ještě jeden nepřítel – dítě. A proto je zapotřebí, aby do konce pětiletky „minimálně 90 % dětí od tří let chodilo na plný úvazek do školky a 33 % do jeslí“. Nostalgicky se ohlížím za dobou, kdy byly v Anglii jesle považovány za komunistický zločin a v Československu koloval vtip: „Co je domov důchodců? Trest rodičů za jesle!“ Marně všichni pediatri pokukují na skutečnost, že dítě do tří let potřebuje ke svému zdravému psychickému vývoji především matku.

Unijní aktivisté mají jiný cíl: kariérní rovnost. A proto matky do zaměstnání, děti do jeslí!

Odkud se bere ve vymírající Evropě taková posedlost trhat matky od dětí? Pamatují se z Anglie na zfanatizované ženy, které na nás křičely, že mají právo děti nemít. A přitom je nikdo nenutil! Bru-

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou cca 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

selští inženýři lidských duší chtějí za každou cenu, aby ženy chodily do zaměstnání na úkor rodiny. Skrývá se za tím nenávisť, nebo jde jen o nedorozumění, jež vyplývá z mystifikace rovnosti mužů a žen? Nevím. Rovnost obou pohlaví před zákonem i v kariéře samozřejmě platí – za stejný výkon stejné peníze. Jenomže (a to je problém těch dvou kolektivních součtů), muži a ženy mají odlišné role a snaha vnutit jim roli jednotnou – jakýsi unisex, je znásilňování lidské přirozenosti. Mělo by to být zřejmé už z prostého pohledu na fyziognomické odlišnosti. „Žena je člověk, tvoří druhou stránku lidství, ale není muž, je uzpůsobena pro mateřství, je to její dané poslání. Proto také společnost, která nutí mladé ženy k pravidelné výdělečné práci mimo domov, je odsouzena k zániku“ (J. M. Bocheňski: *Slovník filosofických pověr*).

Mnoho žen by jistě dalo přednost mateřství před kariérou, vždyť stejně jako většinu mužů je žádná velká kariéra nečeká a chodí do práce jen z chudoby. A většinu mužů na chůvy nikdo nepředělá! Co takhle finančně ocenit a povýšit práci doma s dětmi na plnohodnotnou rovnoprávnou profesi?

V unijním dokumentu se mluví o fundamentálním poslání prosazovat rovnou všeobecnou zaměstnanost žen i mužů, stejnou kariéru i stejné hierarchické zastoupení. Hrozí se tu totalitními kvótami a sankcemi i soukromému sektoru. Tihle fundamentalisté teď ohrožují dokonce i hospodářství. Sen o společném volném evropském hospodářském prostoru se pomalu rozpadá. Budou se negativně regulovat i lidské zdroje. K zániku bude odsouzena i stárnoucí a stagnující ekonomika unie.

Odkud se berou dnešní trockisté nevíme, ale znal je už před sto padesáti lety Robert Louis Stevenson: „Sešli se čtyři reformátoři a na jednom se shodli:

„Svět je zapotřebí změnit. Musíme srovnat všechny lidi na stejnou úroveň!“

„Nejdříve ale musíme zavést rovnost pohlaví,“ řekl ten druhý.

„Nejdříve,“ oznámil další, „musíme zrušit morální zákony.“

„Nejdříve,“ pravil třetí, „musíme zrušit lidstvo.“

Alexander Tomský

Převzato se souhlasem autora
z blog.aktualne.centrum.cz.

Alexander Tomský,
publicista, politolog
a nakladatel

Jak to vidí Vojtěch Macek

Víra ve víru kouzelných slůvek

„Tak ať svítí vaše světlo před lidmi.“ (Mt 5,16)

Uneseme ve svém normálním a prostém životě nespravedlivý stín nabubřelých slov a luxusních alternativ? Kristus ho unesl – následujme jej.

Snad každý z nás již podlehl a ještě mockrát podlehne některému kouzelnému reklamnímu slůvku. Posuďte sami, jak lákavě zní sousloví jako *domácí med, moravské uzené, babiččina bábovka, ekologický nátěr, biomouka, alternativní výuka, racionální chléb, jogurt Dobrá máma, výběrová zavařenina, poctivá polévka, přírodní kosmetika, doživotní záruka*, a mohli bychom dlouze pokračovat až k absurdnímu *dárku zdarma*.

Zajímavé je, že všechna tato slova se snaží produkt, zboží či službu vymanit z roviny obyčejného, základního a normálního. Odpovídá to luxusnímu trendu, který je neúprosně vtlučen do našeho životního stylu. Logickým cílem je vymoci ze zákazníka větší cenu než tu, kterou by dal za standard, pro který si do obchodu vlastně přišel. V lepším případě tímto příplatkem kupující opravdu

získá kvalitnější produkt, v horším jen ten základní, ovšem v nóbl škatuli. Vedejším, avšak nikoli zanedbatelným účinkem reklamní metody kouzelných slov je fakt, že neustálým vymezováním produktů na lepší úroveň je na úroveň základní nezaslouženě vrhán stín špatnosti. A s takovým puncem se to normální stává zprvu neatraktivním, pak nechťným, ba nežádoucím a odsouzeníhodným.

A toto se bohužel netýká jen věcí na trhu, ale mnohem závažněji i životních hodnot, postojů a cílů. I křesťanství může dopadnout jako obyčejná zárovka. Stovku už v obchodu nenajdeme, pětasedmdesátka nám právě berou a i jejich menším sestrám proroci skvostných zítřků určili zánik na rok 2013. Stejně tak křesťanům omezili výhradu svědomí vůči potratům a nedělnímu klidu, ve Velké Británii v těchto dnech kvůli homose-

xualitě zavírají katolická adopcí centra a zítra by nám chtěli sundávat kříže.

Příklad k žárovce nevolím náhodou – už nyní se v médiích objevuje, že lidé se klasickými žárovkami předzásobují. Co z toho plyne? Z klasické žárovky se zanedlouho stane žádaný podpultový artikl, jehož popularita ho časem vynese opět do oficiálních regálů. (Možná právě pod kouzelným slůvkem „původní technologie“... a najednou budou ty obyčejné úsporné zářivky plné rtuti, nestabilní a vůbec ošklivé.) Tentýž comeback lze zcela oprávněně předpovídat i křesťanství, za předpokladu, že my, současní křesťané, uneseme ve svém normálním a prostém životě nespravedlivý stín nabubřelých slov a luxusních alternativ. Kristus ho unesl – následujme jej.

Vojtěch Macek

biskupský sekretář, redaktor Radia Proglas

Letem světem

Udělení Nobelovy ceny za lékařství podpořilo i to, k čemu dochází při výrobě „děti ze zkumavky“: podrobování lidských embryí, jejich „testování a diskriminaci, zmrazování a uskladňování, poškozování a smrt“ (britská pro-life skupina SPUC). Cenu totiž obdržel profesor Robert Edwards, významný výzkumník v oboru metody umělého oplodnění (IVF). Naučili jsme se žít s tím, že kultura smrti je už institucionalizovaná, ale tímto možná začíná její oficiální uctívání.

Šedesát bytů v Betfagé na úpatí Olivové hory, jež se tyčí nad Jeruzalémem, předala křesťanským rodinám Kustodie (církvní správa) Svaté země. Akce v hodnotě milionu dolarů je projevem úsilí udržet křesťanskou přítomnost v zemi, neboť ekonomicky znevýhodnění křesťané odtud stále častěji odcházejí. Řada evangelikálních křesťanských sionistů finančně podporuje židovské osady na Západním břehu. A my bychom se navzdory krizi nepodělili o své s bratry v Kristu, kteří žijí ve stálé nejistotě?

Podle průzkumů se KDU-ČSL dostala nad 5% hranici. Michaela Šojdrová to považuje za signál, že strana se dokázala postavit k nedávným případům po-

dežení z korupce a nominovala „kandidáty, kteří mají důvěru lidí“. Příkladem může být lídr pražské KDU-ČSL Libor

Koláž: mimi

Galatík, který nesdílí linii výprodeje křesťanských hodnot s naivním záměrem ve třít se nerozhodnutým voličům ve smyslu zálučných Olomouckých artikul. Statistická chyba průzkumů je odhadována v průměru na 2%. Proto nesmí dobré úsilí KDU-ČSL vyhasnout předčasně.

Rekordní by měl být počet účastníků madridských Světových dnů mládeže – delegace jednotlivých zemí jsou v průměru o 15% vyšší. Většinu budou mít jistě mladí křesťané Starého kontinentu, kteří se s pomocí Služebníka služebníků Božích pokusí „zapustit kořeny v Kristu a pevně se držet víry“. Bůh ví, že Evropa to potřebuje jako onu pověstnou sůl evangelia.

Jiří Zajíc se na stránkách Katolického týdeníku pustil do Výboru na obranu práv rodičů (VORP). Lamentuje nad úspěšným sestřelem kontroverzní metodické příručky sexuální výchovy, prý blízké křesťanskému pojetí – bojí se, že děti teď budou brát rozumy z pornografie a od kamarádů. VORP obavy odmítá: lépe žádná než špatná sexuální výchova. VORP ale rozhodně není se svou snahou o **nepovinnou sexuální výchovu** tak úspěšný a vlivný jako deset homosexuálů ve sdružení Charlie. Ti **za tři zářiové dny hravě prosadili**, aby ministerstvo zavrholo příručku **volitelné** etické výchovy, protože vychází z konzervativních náboženských hodnot, „s nimiž se nemusi většina populace ztotožňovat“. Nemusi, ale měla by... A to je náš úkol.

Ondřej Vaněček

17. 10. Ne	29. neděle v mezidobí Ex 17,8–13, Žl 121, 2 Tim 3,14 – 4,2, Lk 18,1–8
18. 10. Po	Svátek sv. Lukáše, evangelisty 2 Tim 4,9–17b, Žl 145, Lk 10,1–9
19. 10. Út	sv. Izák Jogues a druhové Ef 2,12–22, Žl 85, Lk 12,35–38
20. 10. St	sv. Irena Ef 3,2–12, Iz 12,2–6, Lk 12,39–48
21. 10. Čt	sv. Hilarion Ef 3,14–21, Žl 33, Lk 12,49–53
22. 10. Pá	sv. Marie Salome Ef 4,1–6, Žl 24, Lk 12,54–59
23. 10. So	sv. Jan Kapistránský Ef 4,7–16, Žl 122, Lk 13,1–9

24. 10. Ne	30. neděle v mezidobí (Den modliteb za misie) Sir 35,15b–17,20–22a, Žl 34, 2 Tim 4,6–8,16–18, Lk 18,9–14
25. 10. Po	sv. Kryšpín Ef 4,32 – 5,8, Žl 1, Lk 13,10–17
26. 10. Út	sv. Rustik Ef 5,21–33, Žl 128, Lk 13,18–21
27. 10. St	sv. Frumencius Ef 6,1–9, Žl 145, Lk 13,22–30
28. 10. Čt	Svátek sv. Šimona a Judy, apoštolů Ef 2,19–22, Žl 19, Lk 6,12–19
29. 10. Pá	sv. Narcis Flp 1,1–11, Žl 111, Lk 14,1–6
30. 10. So	sv. Marcel Flp 1,18b–26, Žl 42, Lk 14,1.7–11

Res Claritatis MONITOR – publicistický třináctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

